

prima instanță - (judecătoria Rîșcani mun. Chișinău) A. Ciubotaru,
instanța de apel – (Curtea de Apel Chișinău) N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu,

DECIZIE

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,
judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către avocatul Victor Brînză în interesele societății cu răspundere limitată „Stilconstruct”,

în pricina civilă înaintată de societatea cu răspundere limitată „Targheriu” împotriva lui societății cu răspundere limitată „Stilconstruct” privind încasarea datoriei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016, prin care s-a respins cererea depusă de societatea cu răspundere limitată „Stilconstruct” privind scutirea de la plata taxei de stat, s-a obligat apelantul să achite plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel,

c o n s t a t ă :

La 07 august 2015 societatea cu răspundere limitată „Migheodan” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva societății cu răspundere limitată „Stilconstruct” solicitând încasarea datoriei în mărime de 12225,02 lei, penalitate în mărime de 12225,02 lei și compensarea cheltuielilor de plata taxei de stat în mărime de 733,50 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că în baza contractului de vânzare-cumpărare a mărfurilor nr.5892 din 06 septembrie 2011 și a facturilor fiscale seria nr. DV3053907 din 12 aprilie 2014, nr. DV3055469 din 22 mai 2014, nr. DV3055526 din 26 mai 2014, nr. DV5152201 din 01 august 2014 și nr. DV5152259 din 07 august 2014 societatea cu răspundere limitată „Migheodan” a livrat marfă societății cu răspundere limitată „Stilconstruct”, iar ultima s-a obligat să o achite în termen de cinci zile calendaristice din momentul livrării mărfii.

Menționează reclamanta că societatea cu răspundere limitată „Stilconstruct” nu si-a onorat obligațiunile de achitare a mărfii livrate și conform actului de verificare a plăților, datoria acesteia constituie suma de 12225,02 lei.

Relatează că potrivit prevederilor contractuale părțile au stabilit că pentru încălcarea termenului de achitare cumpărătorul va achita furnizorului o penalitate în mărime de 1% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere.

Prin urmare penalitatea a fost calculată conform actului de verificare a datoriei care constituie $12225,05 \text{ lei} * 1\% = 122,25 \text{ lei}$ pentru o zi.

Indică reclamantul că penalitatea pentru perioada de întârziere este egală cu suma datoriei și constituie suma de 12225,02 lei.

Prin încheierea judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 16 septembrie 2015 s-a înlocuit reclamantul societatea cu răspundere limitată „Migheodan” cu succesorul în drepturi societatea cu răspundere limitată „Targheriu”.

La 01 decembrie 2015 societatea cu răspundere limitată „Targheriu” a înaintat cerere de micșorare a cuantumului pretențiilor înaintate solicitând încasarea datoriei în mărime de 9225,02 lei și a penalității în mărime de 9225,02 lei și compensarea cheltuielilor de plata taxei de stat în mărime de 733,50 lei.

Prin hotărârea judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 21 decembrie 2015 s-a admis parțial acțiunea înaintată de societatea cu răspundere limitată „Targherius”.

S-a încasat din contul societății cu răspundere limitată „Stilconstruct” în beneficiul societății cu răspundere limitată „Targherius” datorie în mărime de 9225,02 lei, penalitate în mărime de 9225,02 lei și cheltuieli de plata taxei de stat în mărime de 553,50 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 21 decembrie 2015, societatea cu răspundere limitată „Stilconstruct”, la 30 ianuarie 2016 a declarat apel nemotivat solicitând, casarea hotărârii și respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de societatea cu răspundere limitată „Targherius”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 iunie 2016, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de societatea cu răspundere limitată „Stilconstruct” și s-a acordat apelantei termen pentru prezentarea apelului motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 415,13 lei, s-a acordat termen pentru înlăturarea neajunsurilor pînă la 27 iulie 2016.

S-a explicat apelantului că în cazul neînlăturării neajunsurilor, cererea de apel va fi restituită fără de examinare.

La 22 iulie 2016 societatea cu răspundere limitată „Stilconstruct”, a depus apel motivat, însă totodată prin cerere a solicitat scutirea de la plata taxei de stat motivînd starea materială precară și imposibilitatea de a achitat cheltuielile de plată a taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016 s-a respins din lipsă de temeie cetrerea privind scutirea de la plata taxei de stat a apelantului societatea cu răspundere limitată „Stilconstruct”.

S-a comunicat apelantei să prezinte dovada plății taxei de stat în mărime de 415,13 lei pînă la 26 octombrie 2016.

De asemenea s-a explicat părților că chestiunea privind primirea cererii de apel va fi soluționată în ședința de judecată stabilită pentru 27 octombrie 2016, ora 10⁰⁰.

La 26 octombrie 2016 societatea cu răspundere limitată „Stilconstruct” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016, solicitînd, casarea încheierii recurate și scutire de la plata taxei de stat.

Recurentul a reiterat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel neîntemeiat a respins demersul privind scutirea de la plata taxei de stat, soluția fiind neargumentată și nemotivată, fără a se indica motivele respingerii cerinței înaintate.

Indică că instanța de apel nu a examinat obiectiv circumstanțele invocate în cererea de scutire de la plata taxei de stat și motivele certe care împiedică recurentul să achite taxa de stat pentru examinarea cererii de apel.

Susține că în baza încheierii executorului judecătoresc Catan Tatiana din 05 ianuarie 2015 asupra mijloacelor bănești a societății cu răspundere limitată „Stilconstruct” este aplicat sechestrul în limita a 2 886 850 lei și astfel întreprinderea nu dispune de mijloace care ar depăși limita sechestrului.

Susține recurentul că, are o situație financiară precară din acest motiv este în imposibilitatea achitării taxei de stat. Prin soluția instanței de apel i s-a încălcat dreptul de acces la justiție prin impunerea la plata taxei de stat, și i se îngrădește dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO.

Examinând materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat urmează a fi respins ca fiind depus tardiv din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit.a) Codul de procedură civilă, instanță de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit materialelor cauzei se constată că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost emisă la 28 iulie 2016.

Ulterior la 17 august 2016 instanța a expediat în adresa participanților la proces încheierea din 28 iulie 2016 prin care nu s-a dat curs cererii de apel și totodată a citat părțile pentru ședința din 27 octombrie 2016, ora 10⁰⁰ (f.d.105).

Potrivit avizului de recepție societatea cu răspundere limitată „Stilconstruct” a recepționat încheierea Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016, **la 24 august 2016** (f.d.106), însă declară recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016, **la 26 octombrie 2016**.

Potrivit prevederilor art.425 Codul de procedură civilă termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin.(3) din Codul de procedură civilă termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Astfel, instanța de recurs reiterează că intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale.

Contrar prevederilor legale, la 26 octombrie 2016 recurentul a declarat recurs, cu depășirea termenului de 15 zile, ceea ce constituie temei în conformitate cu art.427 lit. a) Codul de procedură civilă de a respinge recursul ca tardiv, deoarece, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în

termenul legal atrage decăderea, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei.

Prin urmare, recurentul urma a declara recurs în termen de 15 de zile de la data recepționării încheierii, *adică pînă la 08 septembrie 2016 inclusiv*, însă recursul a fost declarat abia la 26 octombrie 2016, cu omiterea neîntemeiată a acestuia.

În aceste circumstanțe, prin prisma art.425 Codul de procedură civilă în coroborare cu art.111 alin.(3) Codul de procedură civilă, termenul de atac a încheierii din 28 iulie 2016 pentru recurent începe să curgă din 25 august 2016.

Or, la materialele dosarului există dovada recepționării încheierii, astfel instanța de apel a asigurat dreptul părților la apărare, ultimul urmînd să-și exercite drepturile procedurale cu bună-credință conform prevederilor legal și în termenul stabilit.

Conform jurisprudenței CEDO, participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ urmărind cu diligență derularea procesului său.

Dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor *restricții legitime*, cum ar fi termenele legale pentru prescripție (*Stubbings și alții împotriva Regatului Unit* pct. 51 -52).

CtEDO în hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Curtea a admis că revine în primul rînd instanțelor interne sa decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Contrar acestor prevederi legale, recurentul societatea cu răspundere limitată „Stilconstruct” nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen. Fiind persoană interesată în examinarea acestei cauze, urma să întreprindă măsuri necesare în termenul legal imperativ.

În asemenea circumstanțe, neepuizînd calea de atac permisă de lege, se prezumă că părțile au fost de acord cu soluția instanței de apel din 28 iulie 2016, admițînd în mod tacit efectele actului de dispoziție judecătorească. Or, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv va încălca principiul securității raporturilor juridice.

Curtea Europeană a Dreptului Omului a evidențiat că accesul la justiție trebuie să fie asigurat în mod efectiv și eficace. Principiul accesului liber la justiție

implică și respectarea termenelor în care justițiabilii își pot exercita drepturile lor procesuale.

În această ordine de idei, este cert că depunând cererea de recurs la 26 august 2016 împotriva încheierii pronunțate la 28 iulie 2016, adică în afara termenului legal, recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

Dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor restricții *legitime, cum ar fi termenele legale pentru prescripție (Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, pct. 51 -52)*, ordinele care stabilesc plata unei cauțiuni pentru garantarea cheltuielilor de judecată (*Tolstoi Miloslavsky împotriva Regatului Unit, pct.62-67*, cerința privind reprezentarea (*R.P. și alții împotriva Regatului Unit, pct. 63-67*)).

Curtea Europeană a Dreptului Omului a evidențiat că accesul la justiție trebuie să fie asigurat în mod efectiv și eficace. Principiul accesului liber la justiție implică și respectarea termenelor în care justițiabilii își pot exercita drepturile lor procesuale.

În situația dată, recurentul putea formula cerere de repunere în termenul exercitării căii de atac, însă nu a formulat.

Prin urmare, în lipsa unei cereri de repunere în termen instanța nu a avut posibilitatea să se expună asupra repunerii în termen a recurentului.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de avocatul Victor Brînză în interesele societății cu răspundere limitată „Stilconstruct”, ca fiind depus tardiv.

În conformitate cu art. 425, art. 427 lit.a) și 428 alin.1) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către avocatul Victor Brînză în interesele societății cu răspundere limitată „Stilconstruct”, ca fiind depus tardiv.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte ședinței,

Svetlana Filincova

judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari